

Reformačné myšlienky Martina Luthera sa na začiatku 16. storočia rozšírili aj na územie Liptova. Mikulášske obyvateľstvo oslovili natolko, že takmer celé prešlo k evanjelickému vierovyznaniu. Dokonca v Kostole sv. Mikuláša, patriacom katolíckej cirkvi, od polovice 16. storočia pôsobili len evanjelickí kazatelia; medzi nimi aj Juraj Tranovský, autor prvého evanjelického spevníka Cithara sanctorum. Keď sa kostol v roku 1680 navrátil katolíckej cirkvi, ďalších sto rokov dochádzali evanjelici na bohoslužby do 8 km vzdialeného kostola v Paludzi. Od roku 1785 má evanjelická obec vlastný kostol, ktorý si postavili veriaci v dnes už historickej časti mesta. Obnovili si svoj Vrbicko-svätomikulášsky zbor a venovali sa činorodej duchovnej práci, charite, školeniu aj kultúre. Ku kostolu postupne pribudla fara, evanjelická škola (dnes sídlo galérie), vydavateľstvo Tranoscusius a cirkevný dom. Sformovala sa tu evanjelická štvrť, ktorá sa za pôsobenia M. M. Hodžu stala miestom dejiných udalostí, ako bolo založenie prvého celonárodného kultúrneho spolku Tatrín a zostavenie Žiadostí slovenského národa – prvého politického programu Slovákov. Keď tu r. 1922 vysvätili Juraja Janošku za prvého generálneho biskupa evanjelickej cirkvi, stal sa Mikuláš biskupským sídlom.

Slávnosti 300. výročia Cithary sanctorum v 1936 sa zúčastnil prezident Edvard Beneš a hostia z Dánska, Nemecka, Poľska, Juhoslávie. V popredí biskup Vladimír Cobrda, za ním dánsky kňaz, profesor Jörgensen v slávnostnom rúchu a biskup Samuel Osuský.

Vzácní hostia, účastníci osláv 300. výročia Cithary sanctorum vychádzajú z kostola, 1936.

Cirkevný zbor ECAV
na Slovensku
Liptovský Mikuláš

LETNÉ ORGANOVÉ
POLHODINKY
KAŽDÝ UTOROK
o 16.00

Južná fasáda najstaršieho tolerančného kostola Liptova. Po stranách pristavanej veže so vstupným portálom stoja sochy v nadživotnej veľkosti od Ladislava Polláka, od roku 1950 pripomínajúce významných kazateľov Juraja Tranovského a Michala Mioloslava Hodžu. Vľavo je Liptovská galéria (kedysi evanjelická škola), vpravo stará fara.

Sprístupnené pre verejnosť:

1. júl – 31. august

Po-Pi: 10.00-12.00, 13.00-17.00

Služby Božie: každú nedeľu o 9.00

Vstupné dobrovoľné.

Príspevkom podporíte obnovu sakrálnych pamiatky.

Mimo letnej turistickej sezóny možnosť objednať vstup vopred na Farskom úrade

Tranovského ulica 6, Liptovský Mikuláš

Tel.: +421/44/552 21 46

www.ecavlm.sk

Evanjelický kostol môžete navštíviť
aj v rámci hodinovej prehliadkovej trasy
Mílniky mikulášskej histórie. Objednávky:

INFORMAČNÉ
CENTRUM
mesta Liptovský Mikuláš

Námestie mieru 1
044/16 186, 552 24 18
www.mikulas.travel

1. 7. – 14. 9.:
Po-Ne: 9.00-17.00
15. 9. – 30. 6.: Po-So: 9.00-17.00

AUDIOSPRIEVODCA

v Evanjelickom
kostole

Nájdete na:
www.mikulas.travel

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRO NÁPĀD
www.slovakia.travel

Vydalo: INFORMAČNÉ CENTRUM mesta Liptovský Mikuláš, Mesto Liptovský Mikuláš, Cirkevný zbor ECAV Liptovský Mikuláš, OOCR REGION LIPTOV, 2020. Fotografie: archívy ICM LM a Cirkevného zboru ECAV LM. Grafický dizajn: © Štúdio HARMONY s.r.o. Banská Bystrica, www.studioharmony.sk.

Projekt je realizovaný s finančnou podporou Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

MESTO PRE VŠETKYCH
LIPTOVSKÝ
MIKULÁŠ

SAKRÁLNE
PAMIATKY
LIPTOVSKÝ
MIKULÁŠ

EVANJELICKÝ
KOSTOL

Tranovského ulica 12, Liptovský Mikuláš
www.mikulas.travel

sprevodcovská služba
LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

LIPTOV
TREBA ZAŽIŤ

Postavenie evanjelického kostola v Liptovskom Mikuláši umožnil Tolerančný patent Jozefa II. z roku 1781, na základe ktorého si už aj protestanti smeli stavať murované kostoly, aj keď mimo námestia, bez veže a zvonov. Na jeho vybudovaní sa v rokoch 1783-85 podieľali evanjelici z 13 liptovských obcí. Jednoduchá klasicistická stavba bez veže slúžila veriacim už takmer sto rokov, keď mesto zasiahol ničivý požiar a poškodil faru aj podkrovie chrámu. Počas obnovy steny kostola nadmurovali a k jeho južnej stene pristavali mohutnú vežu s dôstojným vstupom do chrámu. Trojlodový zaklenutý priestor má nad bočnými loďami rozsiahle empory – chóry, vďaka ktorým patrí mikulášsky kostol s 1700 miestami na sedenie k najväčším evanjelickým kostolom na Slovensku. Interiéru s klasicistickou kazateľnicou dominuje veľký neskorobarokový stĺpový oltár s nadstavcom a bočnými úponkovými, „ušami“, ktoré uzatvárajú spodný diel do tvaru kruhu. Vzácný organ na západnej empore pochádza z roku 1892.

2a Združený manželský erb rodín Okoličaniovcov a Smrečaniovcov, ktorí oltár do kostola darovali v roku 1806.

9 Archív evanjelického zboru ukrýva také unikáty ako sú krásne vyšívané historické ručníky, vzácne obrazy či viaceré výtlačky Cithary sanctorum. Prvé vydanie z roku 1636 obsahovalo 412 duchovných piesní; ich počet neskôr stúpol na 1300. Časť archívu je prístupná v starej evanjelickej fare.

- 1** Kazateľnicu daroval do kostola v roku 1806 liptovský župan Emerich Pongrácz s manželkou. Ich rodové erby zdobia striešku kazateľnice.
- 2** Neskorobarokový oltár (v. 6,5 m) bohato zdobený drevorezbou so zlatenými prvkami. Po stranách obrazu Ukrižovaného Krista sú sochy evanjelistov Matúša a Jána, nad erbom donátora (2a) je postava archanjela Michala s diablom pod nohami a symbol Božieho oka.
- 3** Mramorová krstiteľnica z roku 1935 s medeným poklopom.
- 4** Pamätné tabule venované Jurajovi Janoškovi, M. M. Hodžovi, Jurajovi Tranovskému, Vladimírovi Kunovi a 500. výročiu reformácie.
- 5** Pôvodné krištáľové lustre s masívnou mosadznou konštrukciou príliš zaťažujúce klenbu nahradili nové zo slovenského krištálu.
- 6** Empory nad bočnými loďami a na západnej strane (chór).
- 7** Pristavaná veža s tromi zvonmi a vstupným portálom.
- 8** Pieskovcové sochy Juraja Tranovského a M. M. Hodžu.
- 9** Stará fara s expozíciou Tatrín a Žiadosti slovenského národa.

Základom novoinstalovanej historickej knižnice v starej evanjelickej fare je Tranovského knižnica s cennými exemplármi Cithary sanctorum. Knižnica pozostáva z viac ako 2200 cenných kníh, výtlačkov a rukopisov. Najstaršia kniha pochádza z roku 1592. Knižnica patrí Tranosciu, jednému z najstarších slovenských vydavateľstiev, ktoré v roku 1898 založili mikulášski evanjelici. Je prístupná aj pre bádateľov.

